

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen esityksestä
EFTA-valtioiden ja Bulgarian tasavallan välillä tehdyn sopimuksen
sekä siihen liittyvän Suomen ja Bulgarian välillä maataloustuotteiden
kaupasta tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä**

Eduskunta on 22 päivänä huhtikuuta 1994 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 43.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina toimistopäällikkö Pekka Vuoristo ulkoasiainministeriöstä, maatalousneuvos Antti Nikkola maa- ja metsätalousministeriöstä ja ylitarkastaja Timo Säijälä tullihallituksesta.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan vapaakauppaliiton jäsenvaltioiden (EFTA-valtioiden) ja Bulgarian tasavallan välillä maaliskuussa 1993 solmitun sopimuksen sekä siihen liittyvän Suomen ja Bulgarian välillä maataloustuotteiden kaupasta tehdyn pöytäkirjan.

Kyseessä on laaja tavarakauppaa koskeva vapaakauppasopimus, johon sisältyy perinteisten tullinalennusten ja -poistojen lisäksi määräyksiä mm. julkisista hankinnoista, henkisen omaisuuden suojasta, kilpailusäännöistä ja valtiontuesta. Sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvat varsinaisten teollisuustuotteiden ohella jalostetut maataloustuotteet ja kalataloustuotteet erillisten tuotelistojen ja määräysten mukaisesti. Sopimukseen sisältyvä evoluutiolauseke mahdollistaa sopimuksen tuotekatteen ja sovellutusalan laajentamisen, mikäli sopimusvaltiot näin myöhemmin haluavat.

Sopimuksen tavoitteena on asteittain kaupan esteitä poistamalla luoda EFTA-valtioiden ja Bulgarian välinen vapaakauppa-alue 31 päivänä joulukuuta 2002 päättyvän siirtymäajan kuluessa.

Sopimuksen tullessa voimaan EFTA-valtiot poistavat Bulgarian alkuperätuotteilta kaikki voimassa olleet tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut, lukuun ottamatta eri tuotesektorien maakohtaisia hidastuslistoja. Niiden osalta tullittomuus saavutetaan vuosina 1997—1999.

Bulgaria poistaa EFTA-valtioiden alkuperätuotteilta tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut asteittain sopimuksen IV liitteessä esitetyn mukaisesti vuosina 1994—2002.

Tuontia ja vientiä koskevat määrälliset rajoitukset poistuvat joko sopimuksen tullessa voimaan taikka erikseen määriteltyjen aikataulujen mukaisesti.

Suomen osalta tullit ja niitä vastaavat määrälliset rajoitukset ovat poistuneet jo KEVSOS-sopimuksen nojalla.

Sopimus sallii ns. kumulaatiomääräysten nojalla EFTA-valtioista ja Bulgariasta peräisin olevien tuotteiden viennin toiseen sopimusvaltioon joko sellaisenaan tai jatkojalostuksen jälkeen.

Sopimus tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993 sen ratifioineiden valtioiden välillä. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen ja maatalouspöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että neuvoteltu sopimus varmistaa EFTA-valtioiden keskinäisen tasapuolisen kohtelun Bulgarian markkinoilla sekä EFTA-valtioiden syrjimättömän kohtelun suhteessa Euroopan yhteisöön (EY). Sopimukseen sisältyy julkisia hankintoja, kilpailusääntöjä, henkisen omaisuuden suojaa ja valtiontukea koskevia, vapaakauppaa modernisoivia määräyksiä, jotka ovat aiemmin puuttuneet Suomen ja Bulgarian välisestä sopimuksesta.

Valiokunta pitää sopimusta perusteltuna kauppapoliittisena ratkaisuna, joka liittyy laajempaan EFTA-maiden neuvotteluprosessiin Keski- ja Itä-Euroopan maiden (KIE-maat) kanssa. Sopimus toimii yhtenä osana rakennettaessa laajempaa Euroopan taloudellista integraatiota ja se turvaa EFTA-valtioiden kaupalliset ja taloudelliset edut Bulgarian markkinoilla.

Sopimuksen ja kahdenvälisen maatalouspöytäkirjan tarkoittamien tullien poistaminen ja

alentaminen edellyttävät eduskunnan hyväksyntää. Valiokunta puoltaa sopimuksen, siihen liittyvän maataloustuotteiden kaupasta tehdyn pöytäkirjan ja hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi EFTA-valtioiden ja Bulgarian välillä Genevessä 29 päivänä maaliskuuta 1993 tehdyn sopi-

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1994

muksen ja siihen liittyvän Suomen ja Bulgarian välillä 29 päivänä maaliskuuta 1993 tehdyn maataloustuotteiden kauppaa koskevan pöytäkirjan.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Paasio, varapuheenjohtaja Donner, jäsenet Haavisto, Kemppai-

nen, Korkea-oja, Kuuskoski, Ollila, Väyrynen, Wahlström ja Zyskowicz sekä varajäsenet S-L. Anttila ja Kalliomäki.
